volt. Miletics felirata sértéseit, egy
lt ember tettének nevezte. Utána Mo-
elfy személyes kérdésben szóltak.
ályi Ferdinánd és Szüllő Géza után
József inditványára a ház elhatá-
gy délután 5 órakor ülés lesz.

E szinpadon először.

eczeni szinház.

Vasárnap, 1875. szept. 19-én

adatik:

TOLDY MIKLÓS

magyar hős nagy tettei.

ekes szinmü 3 felvonásban. Szigeti Józseftől.

ön, 20-án első operai előadásul:

HUNYADY LÁSZLÓ.

Nagy opera 4 felvonásban.

Bécsi tőzsde szept. 18. (Távirati tudó-
ist 101.80, cs. arany 5.29½; Napo-
8.91½.

Szerkesztői nyilt posta.

Budapestre. Még eddig haszontalan Gy. M. E. és H. M.-tól is. — V.-Pércs. unk a szüretről. — H.-Szoboszló. agositast. — Bécsbe. Mikor lesz ujra ? — Párisba. Az igéretet köszönettel

ős szerkesztő s kiadótulajdonos:

ZATMÁRI KÁROLY.

Főmunkatárs:

TISZAI DÁNIEL.

Nyilttér.

" életbizt. és hitelbank.

összeg . . . 13.706.799 frt. 87 kr.
1874 év végén 1.368.322 „ 57 „
összeg haláleset-
n . . . . 1.346.010 „ 68 „
önök biztositási
1874. év végéig 143.662 „ 88 „
ügynökség Debreczenben, főutcza
az, mely készséggel szolgál minden-
lágositással és biztositási program-
avatott felügyelők alkalmaztatnak.

ni. Miért is a t. közönség által
tt, vagy mutatvány anyag sze-
ásárlandó szövetekből készitendő
ajánlkozik.
közönség bizalmát és megren-
kéri

Kubinyi János,
férfi szabó.
ása N.-váradutcza 2084. sz.

Tanügyi tudósitás.

méltóságu magy. kir. vallás és
ási minisztérium által engedé-
lyezett

n főgymnásiumban

ások **okt. 1-jén** kezdődnek
emzeti szinház palotája kere-
esi és országut szeglete.)
om:
intézetet tudományos tekintetben oly
ani, hogy ez által a külföldi hason-
ézetekkel mindenkor kiállja a ver-
gy magyar családaink ne legyenek
ek gyermekeiket külföldi intézetek-
etni.
pedig e czélnak megfelelhessek, —
legjelesb tanerői közül egyelőre a
tanárokat voltam szerencsés meg-
assica philologiára: **Holub Mátyás, Kő-
dor és Virkler Endre** k. főgymnáziumi
;
yar nyelv- és irodalomra: **dr. Erdődi**
ltanodai és **Kürcz Antal** főgymnáziumi
;
etnyelv- és irodalomra: **Harrach Jó-**
ált. tanárt;
énelem és földrajzra: **Dr. Cherven**
r. főgymn. és **Endrődi Sándor** tanár-
nyiség- és természettanra: **dr. Corzan**
r. főgymn. igazgatót **dr. Császár Ká-**
áltanodai, és **Fekete József** kir. fő-
mi tanárokat;
ényrajzra: **Baranyovszky Ignácz** kir.
anárt, bölcsészetre: **dr. Bihari Péter**
ógymn. tanárt;
előkészitő osztályra: **Záboy Alajost;**
modern nyelvek- és rajz tanitasban
legjelesb tanerők fognak müködni.

Jagics Ignácz,
intézeti igazgató.

1875. VII. évfolyam. **182. szám.** **Hétfő, szeptember 20.**

Előfizetési árak:

Helyben es postan küldve:

Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni, hajdu-böszörményi és székelyhid-kerületi „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Felhivás előfizetésre.

A „**Debreczen**" a jövő okt.—decz. évnegyedben is folytatja pályafutását az eddigi irányban.

Czélunk továbbra is oly lapot adni a közönség kezébe, a mely kivánalmait lehetőleg kielégitse. Politikai irányunk szigoru megtartása mellett tért nyit a „Debreczen" a közélet terén minden felmerülhető kérdés vitatására, őrizkedve mindig a személyeskedéstől. **Hireink** közlésében a gyorsaságot és pontosságot, **tárczánkra** nézve pedig az érdekessé tételt s elevenséget igérhetjük. A „Debreczen" körül már eddig is a szellemi erők oly szép számmal csoportosultak, hogy e tekintetben bármely vidéki lappal versenyre kelhet.

Országos nevü munkatársaink közül legyen elég felemliteni: **Simonyi Ernőt, Mocsáry Lajost, Helfy Ignáczot, Orbán Balázst, Csávolszky Lajost, Hegyesi Mártont, Verhovay Gyulát, Mezey Ernőt, Kühnel Ignáczot, Mende Bódogot**, továbbá **Szemere Miklóst, Illyés Bálintot, Zalárt, dr. Fekete Lajost, Hedry Bódogot, Dr. Tollét, Timkó Józsefet, Rácz Mihályt, Lukács Ödönt, Zombory Gedőt.** Helyből és a vidékről szintén kitünő tollu munkatársak igérték meg nagybecsü közremüködésöket. Eredeti leveleket közlünk Bécsből, Párisból.

A „Debreczen" tehát nemcsak anyagilag, hanem szellemileg is biztositva van.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket előfizetéseik megujitására, s t. elvbarátainkat uj előfizetők gyüjtésére. Az előfizetési feltételek a lap homlokán olvashatók.

Hirdetések a legjutányosabb áron vétetnek fel.

Ajánljuk lapunkat a t. közönség támogatásába.

Debreczen, 1875. szept. hó.

Tiszai Dániel,
főmunkatárs.

Szatmári Károly,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

A debreczen-vidéki polgárokhoz.

Mélyen tisztelt polgártársak! Nagyrabecsült elvbarátaink!

„Sámsonnak is aludtában vágta le haját Delila." — Ez egyszerü példával figyelmezteté nem rég a magyar nemzetet hazánk nagy emlékü kormányzója Kossuth Lajos — az ébredésre

A közöny párnáján szunnyadó nemzetet fel kell rázni álmából, hogy ébredjen öntudatra, mielőtt aluvása közben vérét kiszivnák.

Nemzeti önállóságunk és törvényes függetlenségünk nagy eszméjének életet adni van hivatva a magyar polgárság. E czélból mondta ki a Debreczenben aug. 6-kán helybeli és vidéki polgárokból alakult értekezlet a fentebbi elvet vallók tömörülését Debreczen vidékén.

Alkotmányos államban jogunk van a pártküzdelemhez. Nyilt homlokkal állunk ki a sikra. Czélunk Magyarország állami önállóságának s törvényes függetlenségének kivivása.

A nemzet sorsa önkezébe van letéve. Épen azért kell tömörülnünk, főleg itt e vidéken, édes Hazánk szivében czélunk elérésére.

Mi alólirottak, megbizás folytán, — hazafias tisztelettel fordulunk azon tiszt. polgártársainkhoz, a kik Magyarországot önálló, független magyar államnak óhajtják: sorakozzanak kibontott lobogónk alá.

A debreczen-videki függetlenségi párt a szervezés végrehajtása, illetőleg megkezdése czéljából

1875. október 3-kán

délelőtt 10 órakor

alakuló közgyülést

tart **Debreczenben**, czeglédutczán a „Magyar király"-hoz czimzett vendéglőben.

Hazafias tisztelettel kérjük fel helyben és vidéken mélyen tisztelt elvbarátainkat a nevezett napra minél tömegesebben megjelenni.

Tisztelettel kérjük továbbá elvbarátainkat, hogy e felhivást minél szélesebb körben terjeszteni méltóztassanak.

A debreczeni függetlenségi párt kedves kötelességének ismeri, hogy megjelenendő vidéki elvbarátainkat szives vendégszeretettel fogadja. E végből kéretnek érkező elvbarátaink, hogy jövetelők idejét mielőbb tudatni méltóztassanak a „Debreczen" szerkesztőjével, hogy elszállásolásuk iránt idejekorán gondoskodás történhessék.

Ismételve kérvén t. elvbarátainkat a szives megjelenésre, hazafias üdvözlettel vagyunk

Debreczen, 1875. szept. 19.

Patay István,
elnök.

Szatmári Károly,
jegyző.

— **A debreczen-vidéki függetlenségi párt** megalakitására kiküldött bizottság tegnap délután értekezletet tartott Patay István elnöklete alatt. Két alapszabályterv adatott be, egyik Kiss János ügyvéd urtól, a másik Szatmári Károly bizottsági jegyző által. Mindkettő felolvastatott s részletes tárgyalás alapjául egyhangulag Szatmári munkálata fogadtatott el. A részletes tárgyalásban részt vettek Patay István elnökön kivül: Gaál Mihály (H.-Böszörményből), Kiss Albert (Bagamérból), Csécsy Soma ügyvéd. Az alapszabályterv megállapittatott s az az okt. 3-iki közgyülés elé terjesztetik.

— **A központi ellenzéki** kör, mely a fővárosi közjogi ellenzéki polgárokból áll, vasárnap d. e. 10 órakor gyülést tartott a „Komlóban" melyen a belvárosi választókerület részére jelöltet állitottak föl.

— **A vasuti forgalom** kölcsön megkötése ügyében több bankárház képviselője időzik most a fővárosban. De az eddigi alkudozások — irja a „M. Hiradó" czéira nem vezettek, mert az ajánlatok egyike sem bizonyult be elfogadhatónak.

— **A magyar delegatio** tagjai ma értekezletet tartanak. F. hó 22-én a király Bécsben fogja őket fogadni, mely alkalommal a félgyász meghagyatik.

— **Zalamegye** főispánjává Csillagh László igazságügyminiszteri tanácsos neveztetett ki.

Pénz.

Azt mondják a tudósok, hogy ez a négy betücske igazgatná a világot.

Nem tartozunk ugyan távolról sem azon bálvány imádók közt, kik e négy betüs nagyhatalmasság előtt, minden pillanatban leszoktak borulni, de mindazon által, ha az életet gyakorlati oldalról tekintjük meg, s ha a napontai tapasztalat rideg forrásából meritünk: kénytelenek vagyunk beismerni, a tudósok mondatának teljes igazságát.

Nincs az életnek egyetlen utja, nincs pálya, melyet pénz nélkül megfutni lehetne.

Letérdel az ifju, imádottjának lábainál s ömlenek ajkairól, a szerelem lángoló szavai. Keble dagad, szemei szokatlan fényben égnek, s midőn kedvese igenlő mosolyánál a teljes öröm könyüi ragyognak szemeiben, óh! fogadni mernék, hogy e könyeken keresztül, a kedves atyuskájának degesz tárczájára kacsintgatnak a képé szemei. S ama déli szüz ott a lugasok üde árnyékában, szerény angagi viszonyai miatt, milyen szinpadias félájulással borul gazdag ötvenes lovagjának keblére, akkor, midőn ifju leventéjét, kit szive mélyéből szeretne, de mert csak tiszteletbeli jegyző, a négy betü hiányzása folytán visszautasitá.

A koldusok ezért a négy betüért nyujtják ki száraz, reszkető kezeiket.

És a pénzügyér e négy betüért exequaltat egy egész országot.

A szegény zsidó e négy betüt szoritja markába fiacskájának, midőn apai szárnyai alul a nagy világba bocsátja ki, ez a bucsucsók, ez az ölelés. A kicsi Smüle aztán, ha élelmes, az általa kijavitott számtan ezen tétele szerint: 8 meg 8 = 28, igazgatván a maga dolgait, későbben pesti emeletes házából int leereszkedő üdvözletet, apró tárgyakért Budapestre felvergődött atyjának.

És a büszke mágnás e négy betüvel tömi meg, utazni induló, magas reményü csemetéjének erszényét, hogy azokon tudományt, tapasztalatokat és életbölcsességet vásároljon. De óh Páris! és a te romlott erkölcseid! Mikor mint koldus visszaérkezik, a számtan e megváltozhatlan tételének igazságától leveretve, hogy: 8-at a 4-ből kivonni nem lehet, hulló könyek közt borul apja sirhalmára, ha onnan még e négy betüt felzokoghatná.

A szoboszlai asszonynak is gyorsabban feltöri a derék fináncz pálinkás üstje záváraít, mihelyest megvisittatja a bundák honában hallgatózó, de mindenesetre pénzt képviselő kakast és a telekkönyv kereke se nyikorog, ha megcsörren a félzsebében a drága piculi.

Lelkeiuk üdveért, csak e négy betüt láthassa, a megszakadásig imázik a barát.

És kánturam száját füléig nyittatja a megduplázott stóla sat.

Jaj nekem azonban, ha mig vigyázatlan tréfáimmal a szoboszlai üstök pecséteit törögetem itt kivül a pusztán, addig valamelyik vitéz szabadelvü prókátor ezért a megfigurázott négy betüért fel találja töretni oda bent, szerény kunyhómnak ajtajait Debreczenben, azért legyünk továbbra komolyak és térjünk a tárgyra, melynek érdekében tollunkat e perczekben tentába mártottuk.

Csak egy kisszerü gazdaságban sem lehet az, hogy az ember ujabb, jövedelmezőbb befektetéseket tehessen önerejéből, s ha olcsó, nyugalmas kölcsönt eszközölhet, okosan kezelve, bizonyosan tetemes gyarapodásnak, anyagi javulásnak lészen emeltyüje. Ha ez kicsinyben áll, már pedig a tapasztalat bizonysága szerint megállapitott dolog, ugy nagyobb testületeknél még jobban kell állania.

Kétségkivül Debreczen városát értem, melynek rég pengetett, nagy kölcsön felvételi szándokára nézve legujabban az a hir kezdett felmerülni, miszerint egy millió kétszázezer forint erejéig a nemes városnak egy derék hölgy kölcsönt eszközölt.

Egy nagy kölcsön okos felvételének szükségét és hasznos voltát Debreczen város érdekében csak az elfogult és vak nem látja.

Mi a város pénzügyeibe részletesen beleszólni nem tartjuk magunkat illetékeseknek, mert mint közharczosokat betolakodni, szerénységünk soha sem engedett. Alkalmat pedig arra nézve, hogy a város különösebb belügyeit figyelemmel kisérhessük és azt a nyilvánosság rostáján keresztül bocsáthassuk, — valljuk be őszintén, — az a felsőbb körökben uralgó, féltékenyszerü eljárás soha sem szolgáltatott. A virilis intézmény alkotmányellenes, szokatlan volta monopóliuma pedig elölünk csaknem légmentesen elzárt Szavunk tehát, mit e tárgyban jónak látunk koczkáztatni, csak nagyon általános és rövid lehet.

Ha igaz, visszatetszést szült azon eset, hogy Debreczennek nincsenek elég férfi képviselői, a kik a városnak, mint teljes hitelü testületnek, még a mostani, kedvezőtlen pénzviszonyok közt is, olcsó és nyugalmas kölcsönt eszközölni képesek volnának. Nem lehetünk büszkék egyátalában arra, hogy férfiu nem létében, az orleansi szüz ragadja kezébe a zászlót, mondván: Én reám nézzetek, hogy megtartassatok Debreczen férfiu nemzedéke sat.

Ezt azonban, csak mint bizonytalan szállongó hirt, ugy vettük fel s örvendeni fogunk, ha ez hirlapi kacsává fog változni.

Van Debreczen városában, sok derék pénzügyi ember, kik minden bizonynyal alkalmat fognak találni, egy előnyös jó kölcsön eszközlésére, minthogy azonban a város felveendő kölcsönének, kezelési tervében nem találtunk kifejezést azon szándéklatnak, melyszerint egy száz vagy két száz ezres épitkezési pénztár felállitása czéloztatnék; bátrak vagyunk az elodázhatlan fontos tárgyra komolyan felhivni az illetők becses figyelmét, mert minden körülmény oda mutat, hogy Debreczen városa, egy kikerekitett vármegyének lesz székhelyévé, fővárosává. De meg az idő, a haladó kor kiáltó szavai kivánják, hogy a város az épitészet terén is, előhaladást mutasson; s a mulhatlanul beállandó népesedés esetén, ne legyen kénytelen a sok ha meg ha miatt a legnagyobb lakásszükséget, szegénységet előtüntetni.

Az épitkezési pénztár miként kezelése, az azt igénylő épitkezőknek a kölcsönadás mikéntje felől, — ha annak szüksége mutatkoznék — legnagyobb készséggel szolgáltat tervezetet e lap szerkesztősége.

Tiszai Dániel

Két beszéd vázlata.

— Révész Bálinttól és Körössy Sándortól. —

(Vége.)

Elmondá, mikép a büntető törvény és eljárás nem a mai vagy a közelebbi kor szüleménye, hanem annak forrását keresendők, vissza kell mennünk a történelmileg ismert első müvelt nemzethez, a görögökhez, nem pedig csak a rómaiakhoz, mint azt német jogászok teszik, mert — mint megjegyzé — a rómaiaknak, valamint irodalmi és müvészeti tekintetben, ugy törvények s különösen a fenyitő eljárás tekintetében a görögök voltak mestereik, s a görög intézmények szolgáltak mintául. Tárgyalta ezután részletesen a görög fenyitő eljárást. Nevezetesen a tárgyalás nyilvános volt, a büntettek kétfélék voltak, köz- és magánbüntettek. Az előbbieket bárki feljelenthette, az utóbbiakat ellenben csak a sértett fél; de ha a vád alaptalan rágalom volt, a feladó szigoruan büntettetett. A bizonyitékokat mindig a vádló tartozott előszerezni. A tárgyalás nyilvános volt, melyen a homokóra lefolytáig, tehát csak bizonyos meghatározott ideig beszélhetett bármelyik fél, annak elteltével megvonatott töle a szó. Az itéletet a tárgyalás napján naplemente előtt meg kellett hozni, mely czélból 2 szavazás volt; az első fekete és fehér babbal történt, s ha a fekete több volt az urnában, mint a fehér, a vádlott bünösnek mondatott ki, ha pedig kevesebb, vagy azzal egyenlő volt, az esetben felmentetett.

A görög fenyitő eljárásnak 3 főelve volt: a) nyilvánosság, b) vádló lehetett bárki és c) a polgárok közvetlenül részt vettek az igazságszolgáltatásban. Ezen elveket vették át a rómaiak, ezeken alapul a fenyitő eljárás jelenleg is a legszabadabb státusokban Amerikában és Angliában, sőt Európában a continensen ennek meghonositása és a nyomozó eljárás megszüntetése a közóhaj tárgyát képezi. Ezután áttért felolvasó tanár ur a római eljárás fejtegetésére; a rómaiaknál nevezetesen a nyilvánosság, a fenyitő eljárásnál oly mérvben alkalmaztatott, minőben soha és sehol. A római nép maga hozta a törvényeket s hajtotta végre azokat; a polgárok törvény szerint kötelesek voltak a bünényeket feljelenteni, mint bármely tisztviselő.

De már a köztársaság vége felé s a Caesarok és Augustusok trónra jutásával gazdagság, élvvágy s elpuhultság lépvén az ősrómaiak egyszerüsége, erényei és tiszta erkölcse helyébe, azoknak a birói szék sem állhatott ellent, s igy lőn, hogy az erkölcsi romlottság oda is befészkelte magát, s az igazság a tribunaltól, mint áruczikk, pénzért megvásárolható lett. Világos példa ez arra nézve, hogy erkölcsi alapot nélkülöző társadalomban a legjobb törvény sem felel meg czéljának. Fejtegeti értekező ezután az inquisitiót, s ennek ellenében a reformátió és a franczia forradalom üdvös hatásait törvényhozási tekintetben; felemliti továbbá azon irodalmi harczot, mely Mittermayer, Zacharie és több más német jogász közt folyván, végül az egyéni szabadságot veszélyeztető nyomozó eljárást megszüntette s helyébe a vádlói eljárást hozta, s bizonyitja okokkal az utóbbi eljárásnak az elsőbb feletti előnyeit. Majd érinti az angol és franczia eljárás közti különbséget, végül pedig hazánk fenyitő eljárásárél értekezvén, székfoglaló beszédét azon óhajjal fejezi be, vajha törvényhozásunk mennél sikeresebben oldaná meg a most készülőben levő büntető törvénykönyv készitése tekintetébeni feladatát.

Miután remek székfoglaló értekezése felolvasását bevégezte, kartársaihoz, majd a tanuló ifjusághoz szól, ez az utóbbinak meleg hangon, biztató szavakkal ecsetelve az ifjuságnak, mint a mely képezendi majdan oszlopát a honnak s kötelességül ajánlva, mikép ne felületes, de alapos ismereteket igyekezzenek szerezni, mert igy lesznek hasznos tagjai ugy egyházunknak, mint jó polgárai hazánknak.

Prolog.

A debreczeni szinház megnyitása alkalmából

Pokorny Jenőtől.

— 1875, szept. 18-kán. —

Az élet olyan, mint az óra,
Folyton-folyvást ismétli önmagát;
Alig keltett fel virradóra,
Már hallod alkonyhirdető szavát.
Ne csüggedj hát az est beálltán
Gondold, hogy el jő a hajnal megint;
Győzve az éj ármányos árnyán,
Uj törekvésre, uj tettekre int.
Im, mikor a magyar-szinészet,
A muzsa első-csókjára feleszmélt,
Nálunk, picziny fabódécskában,
Közönynyel küzdve, hirdetett nagyeszmét,
S fogott a szó, és a hideg közönyt
A lelkesülés tüze váltja fel;
S minden kebelben viszhangzék az eszme,
Nem fabódé, nekünk palota kell!
Palota! fényes, méltó Debreczenhez,
Hol magyar szó, magyar szivhez beszél;
Palota! honnan tettre int a példa,
S hol önzetlen hazafiság a czél.
És e törekvés fényes zászlója
Büszkén lengett e falakról alá,
És dicsekedve látta mindenik
És a ki látta most is büszke rá.
Aztán, nos! aztán mit mondjam tovább?
A fényes zászló rongya porba hult,
Az ápoló nap heve nem sütött rá,
Fölötte az idők vadharcza dult,
És tépte volna sok darabra széjel
De győzött a lelkesedés megint,
S mely palotát emelt, a régi tüz,
Melengető fénynyel, hivólag int.
S nyájas szavára, ime itt vagyunk;
A régi zászló fenn áll, ujra leng;
Az éj vihara nem kisért, felette
Önzetlenségünk hajnala dereng,
S ki nem csügedtél a vadharcz beálltán,
Hidd el, a nap ragyogni fog megint
S győzve az éj ármányos árnyán
Uj törekvésünk, uj tettekre int.

— *A magyar fővárosból.* **Tóth Kálmán** jeles irónk legujabb népszinmüve legközelebb kerül ki a sajtó alól. **Zimay** László átvette a budai zeneakadémia igazgatóságát. **Thaisz** Elek fökapitány sajtóperei közt az első a „Pester Lloyd ellen fog megtartatni. — **A fővárosban** idestova alig lehet tiszta bort kapni, — a korcsmárosok rendkivül hamisitják. — **Kautz** Gyula hires s nemzetgazdászati munkája legközelebb német nyelven is megjelenik. **A fővárosi** földadó bizottság elnökévé Ságody Sándor nyug. alpolgármester választatott meg. **A képviselőház** szombati ülésén egy török főtiszt Iszkender Bey is jelen volt, ki minthogy nyelvünket is érti, igen nagy érdekkel hallgatá a honatyák beszédeit.

Vidék.

— A „Debreczen" levelezése. —

Álmosd, szept. 19.

Igen tisztelt szerkesztő ur! — Ezen lap 179-dik száma alatt az álmosdi tudósitó azt a megrovásra méltó figyelmetlenséget követte el, az ő legnagyobb pártolója s jóltevője a ref. lelkész ellen, a ki köztudomás szerint az ottani óvodának megnyitása 1862-dik év óta folytonosan legleikesebb ápolója, szellemi anyagi jólétének minden akadályok s küzdelmek között is renditheteflen fentartója, ki legközelebb is saját zsebjé ől a kisdedóvodák érdekében ezen lapokban a közétett jelentékeny áldozattal járult, másokat is áldozatra lelkesitett, hogy nem átallotta vád alá fogni és hirlapilag közétenni, hogy a ref. lelkész az ő vegyes és nem épen tisztán református kis gyermekekből álló óvodájának vizsgája alkalmával a szülőket nem buzditotta a megjelenésre, nem hirdette ki a templomi szószékből, sem maga meg nem jelent, holott ő megirta ezt neki, a ref. lelkész ünnepélyesen nyilvánitja, hogy ő eltekintve az óvó felszólitásától vagy nem szólitásától, lelkész kötelességének az egész templomi gyülekezet vallomása szerint a lehető legnagyobb lelkesedéssel tett akkor eleget, mikor egyedül a kisdedóvoda érdekében tett és annak vizsgáján megjelenésre, a szülőket buzditó egyházi tanitásának alapjául, találólag ez igéket választá Márk X. 14.: Engedjétek, hogy jöjjenek én hozzám a kis gyermekek és meg ne tiltsátok őket, mert ilyeneké a mennyeknek országa! Mely nagy gonddal kidolgozott munkáját kész vádló óvó ur kontójára rögtön nyomda alá bocsátani és az egész községbe és vidéken szélylyel osztani, ezen kötelessége végeztével többszöri meghivása következtében egész családjával együtt nyugodtan távozott el mihályfalvai utjára, különben sem lévén gyermeke az óvodába, de másfelől legközelebbi vizsgán fájdalmas tudomást szerezvén magának az óvodai vizsgák közbotrányig silánysága felől, ezeknél fogva a szülőknek és gyermekeknek óvodátóli elidegenedése — és 200 óvodaképes gyermek közül 20—25 gyermek feljárása épen nem a lelkészekre — legyen az református, görög, katholikus vagy izraelita lelkész — róvandó, hanem egyedül az óvósra, ki a szülőket és gyermekeket az óvodának megnyerni nem birja, s azon nem is igyekszik.

Ember József m. k.,
ref. lelkész.

— *Vidéki hirek.* A **kolozsvári** egyetemen a beiratások szept. 29-től okt. 14-ig tartatnak. **Zilahon** régészeti egyletet terveznek. Hát Debreczenben? **Gróf Bethlen** Ferencz, ki egyike volt Erdély legderakabb főurainak — legközelebb élete 57-ik évében Kolozsvártt elhunyt. **Szilágy-Somlyón** egy 8 láb magas óriást mutogatnak. **Arad** egyik legnagyobb kereskedője Wallfisch és fiai megbuktak. Szomoru! **Vizsalon** a tehénpásztor a sekrestyést magán boszuból az oltár előtt leszurta. — **Promontoron** járásbiróságot állitanak fel. **Ercsén** (Fehérm.) Bauer Bernát kereskedő házát feltörték s 270 frtot elraboltak. **Kolozsvártt** czigány iskolát állitanak fel. **Hontmegye** Szuhány községében tüz volt. A kár 35,000 frt. **Aranyos-Medgyesen** tüzoltó-egylet alakult. — **Szatmártt** hasonszenvi kórházat állitottak fel.

Tanügy.

III.

A zsidó tanitók helyzetére vonatkozólag minden nap ujabb sérelem hallható, ujabb panasz. Igazságtalanság, roszakarat, tunyaság, tudatlanság uralkodik a községekben, és ezek épitik a szegény tanitók számára a hajlékot. Egy történetet kivánunk illustratióul felhozni: 1872. év elején Homonnán, a hol egy doktor medicinae, tehát diplomatikus, privilegizált müvelt ember van az ügyek vezetésével megbizva, fogadtatott egy tanitó 600 frt évi fizetés mellett, ki 2 évig ott müködött, anélkül, hogy a zsidó elöljáró urak alkalmat vettek volna maguknak meggyőződést szerezni arról, hogy mily előrehaladást tanusitanak gyermekeik, pedig a szokás és szükségszerinti vizsgák minden félévben megtartattak. Pardon! Szombaton mégis megjelentek, mert ekkor héber nyelv volt a vizsga tárgya, más, mint e tárgy nem birta őket közönyükből felverni. A tanitó müködésének eredményéről azonban meggyőződött a

tanfelügyelő, ki ezt szóval kijelenté, és irásba is foglalá. És mégis mi történt? 1874. évi tanév befejezte előtt pár nappal az előljáróság egy tanitót fogad, anélkül, hogy ezen tettét előlegesen megemlité vala; vagy utólagosan igazolná, simpliciter a 600 frtos tanitó egy szép reggelen arra ébred, hogy a tanteremben, katheder rájában más tanit és nem ő; megjegyzendő, hogy ellene soha semmiféle panasz nem merült fel. A kitett tanitó kéria lejárt fizetést és ez huzamos ideig tartó kölcsönös számazkodások után — tőle megtagadtatik, nemkülönben az általa a czimen követelt 300 frt, hogy a kellő 4 havi felmondás nem történvén, ő fél évet veszitett. E község lelkiismeretlenségét jellemzi ama tény is, melyszerint kolera idején egy nála már talán 25 év óta müködő tanitónak, ki betegen ágyhoz szegezve feküdt, nem akarta lejárt fizetését kiszolgáltatni.

Mily gondban részesül az iskola, erre nézve elég legyen felhoznom, hogy télen a tanitónak egyik előljáró házától a másikhoz kelle menni, hogy az isten szent szerelméért adjanak fát, mert különben tanitó és tanitvány az iskolába fagy. Ennek a homonnai tanitónak még meg volt az a szerencséje, miszerint megigértetett neki 600 frt évi fizetés, de van igen sok község, a mely csak 400-at, 300-at vagy még kevesebbet is igér.

Némely helyütt még most is divatban van a tanitónak élelemmel való ellátása és pedig aképen, hogy adnak neki u. n. napokat enni, azaz egy héten hét asztalnál ebédel, minden napra ki levén tüzve a tanitó gazdája, s ha ma az egyik falu végén ebédelt, holnap a másikra kell mennie, igy gyakran megeshetik vele, mi az egykori zsidó diákkal történt, hogy minden nap babot evett. A hol ily kezdetlegesen élelmeznek, miképen bánnak el a személyekkel? miképen a tanoda ügyével?

Égető szükség ezen szegény páriákon, kiket zsidó néptanitóknak neveznek segiteni s megtiltani, hogy egy tanitónak másnak is kell lenni, mint épen tanitónak. Hogy pedig még a tanitói képességnél még sok más egyebet is követelnek, mutatják a „Pester Lloyd“ hirdetései, melyek pályázatot nyitnak azon tanitóknak, kik kántorok tudnak lenni és libát metszeni.

Ennyit ezuttal a tanitókról, most vessünk egy tekintetet a zsidó iskolában uralkodó tanitás módjára, annak irányára. Az oktatás nyelv már sok helyütt a magyar, de még sem mindenütt, már pedig e részben kivétel nem tüzhető. De a hol a nyelv általában magyar, még ott is van egy tantárgy, mely németül adatik elő (ritka kivételképen jelentkezik az ellenkező) és ez: a bibliа. Hogy miért nem tanitható e tárgy magyarul, erre nézve észszerü okot felhozni tökéletes lehetetlenség, de hogy mindamellett a magyar nyelv e tárgy tanitásánál ki van zárva, az azon czop'nak vehető, mely a régi időből, a setetség korszakából reánk örökségül maradt, ez oly cafrang, mely leszabni legközelebbi teendőnk.

De nemcsak a nyelv az, mely elvetendő, hanem maga a tanitás módja, mely abból áll, hogy a tanitó a héberszövegből előmond egy mondatot, vagy nehány szót — és azt a tanulók karban ketszer, háromszor ismétlik. Ez eljárás az elme fejlesztésére tompitólag hat, a gyermeket az észnélküli magoláshoz szoktatja. Járjunk e tárgy, ha ugy tetszik e nyelv oktatásánál ép ugy el, mint minden másnál, az elfogadott tanitási elvnek megfelelőleg: használtassék a nyelv- és mondattan, szolgáljon ség dezerül a szótár és igy kétségtelenül az eredmény sikeresebben és rövidebb idő alatt fog bekövetkezni, mintha a szokásos tanitási mód alkalmaztattatik, mely a józan oktatási elv tekintetéből legalább is nevetséges.

Ne hozzunk fel álokokat, melyek a reform létesitését késleltetik, minden percz, melyet helyesen felhasználunk az ujitásra nézve nagy nyereség. ugyanazért lásson munkához az izr. központi iroda, ébredjen, mert az ő hatásköre alá tartozik a roszat e rayonban kiirtani, a haszontalant elvetni, az üdvös intézkedéseknek életet adni, de ha kötelességet mulaszt, ugy maga is ignorálandó és joga s kötelessége az államnak a gyeplőhöz nyulni, ez esetben az iroda ne lamentáljon. Lásson tehát szerényen munkához, gondoljon Rousseau e mondatára: „Gazdag, vagy szegény, erős vagy gyönge, minden henye semmire való.“

A néptanitók pedig tartsák fen minden körülmény között önérzetöket, s felfogva magasztos hivatásukat, feleljenek annak erélyesen meg, de ha mindennek daczára sérelmet szenvednek, ugy hozzák jogos panaszaikat a nyilvánosság elé, hogy ezen szikrákból lángostort lehessen fonni, melylyel a roszakaratu, hanyag községek megkorbácsoltassanak.

Hagel Gyula.

Szinészet.

—d—f. Szombaton, folyó hó 18-án kezdé meg szinházunkban Temesvári Lajos szintársulata az előadásokat. Ez alkalomból, megnyitó diszelőadásul adatott: **„Árpád ébredése“** czimü költői mü. Vörösmartytól és a **„Nőnövelde“**, vig operette 2 felvonásban, zenéjét szerzé Suppé Ferencz.

Ezeket megelőzőleg, a szintársulat összes férfi és nő személyzete megjelent a szinpadon, bemutatva magát a nagy számmal egybegyült közönségnek; aztán a társulat igazgatója, Temesváry Lajos magyar öltönyben jelent meg a közönség óriási tapsvihara és kitörő éljenzése közepett, s elszavalta a Pokorny Jenő által irt **„Prologot“**, ezután következett a költői mü s a vig operette.

Tagadhatlan, hogy nagy érdeklődéssel és még nagyobb kiváncsisággal igyekezett ez estvén a közönség a müvészet csarnokába bejuthatni.

Mondjuk érdeklődéssel, mert hiszen Debreczen városa társadalmi müvelődésének fokonkinti haladásáról teszen tanubizonyságot, ezen az ész, szellem kimivelésére emelt diszes csarnok, melyben nemzeti nyelvünk müvelődése, kimiveltetése czéloztatik; kit ne füznének tehát az érdek kötelékei ahoz?

Kiváncsisággal, mert hiszen mindenki látni, hallani óhajtotta Thalia papjait, kikre e város felette féltett kincsünket bizta és kik nemzeti nyelvünket mivelni és a nagy közönség előtt hirdetni lesznek hivatva.

Korai volna még mindezekre határozott véleményt nyilvánitanunk; hogy vajon Temesváry Lajos derék igazgató és társulata Debreczen közönsége várakozásának eleget teend-e, és igényeit kielégitendi-e: azt a jövő fogja megmutatni.

Nem titkolhatjuk el azonban az első benyomást sem, melyet reánk a szombati előadás gyakorolt. Figyelmünket, különösen megragadta az egyöntetüség, a folyékonyság, mely az egész előadást jellemzi, s ez főleg a helyes rendezésnek tulajdonitható. A szereplő személyzet közül első sorban Vinczéné érdemel megemlitést, ki a nevelőnő szerepében helyes felfogása és kitünő alakitása által a közönség tetszését érdemelte ki; továbbá Bacsó Luiza kisasszony gyönyörü éneke a legkellemesebb benyomást tette a jelenvoltakra. Figyelmet érdemlő komikus játékával azonban leginkább feltünt már ez esten is Timár; nagy tehetségről tanuskodott minden egyes mozdulata és komikus éneke, melyel a közönséget oly gyakran megnevettette. Egy szóval, a szombati előadás a legsikerültebbek egyike volt.

Vasárnap, f. hó 19-én adatott **„Toldi Miklós.“** vagy: egy magyar hős nagy tettei; énekes szinmü 3 szakaszban, irta Szigeti József. A szombati szép számu közönség után itélve, legkisebb kétségünk sem volt, — hogy ez estén még zsufoltabb lesz a nézőtér. Csalatkoztunk e feltevésünkben, mert meglepetve kellett tapasztalnunk, hogy — kivéve a karzatot és a földszinti álló helyet — mondhatnók a szinház csaknem üres volt. Pedig nagy élvezettől fosztották meg magukat, kik ez előadáson jelen nem voltak. A czimszerepben Temesváry Lajos, a szintársulat igazgatója játszott.

Temesváry, szép szinpadi alak, hangja, kéz mozdulatai, arczjátéka mi kivánni valót sem hagytak fenn, s bizonyára oly tulajdonságok ezek, melyek a közönségben leghamarabb költenek hatást és rokonszenvet.

Fehérváryné, özv. Toldy Lőrinczné szerepében kell dicsérőleg kiemelnünk érzésteljes játékért; valamint Rott Marit, ki a kedvesét gyászoló Margit szerepét játszotta igen hatásosan. Az egyes jelenetek között azonban legsikerültebb volt az, midőn Toldy Lőrinczné Miklós fiát elküldi a szülei háztól, hogy a György bátyjával (Szeles) való összezörrenést megakadályozza. Azon fenséges hang, melyet Fehérváriné kifejtett, nem téveszté el hatását.

Még csak a sirásójelenetet emlitjük meg, melyben Kiss és Szigligeti sirási szerepöket a leghelyesebb felfogással vitték ki; és ezzel kapcsolatban Szatmárit (Bencze) sem mellőzhetjük, ki a közönséget folyvást jó kedélyhangulatban tartotta. Noha még nem mondtunk el ez előadásról mindent, de lapunk szük tere kényszerit, hogy tudósitásunkat ezuttal bezárjuk. Előadás vége 10 órakor.

Külföld.

(x) **A herczegovinai lázadás.** A délszláv zendülésről érkezett hirek a felkelőkre nézve igen kedvezők. Folyó hó 13-án egy 500 főből álló török és 400 felkelő közt véres összeütközés volt. Sok ló és gabona a felkelők hatalmába került. A felkelés egyre nő, a beavatkozás sikertelen. Legujabb hir szerint Boborovo mellett is fényes győzelmet arattak a felkelők. A külföldről segitségre jövő önkéntesek visszatértek hazájukba, mert a fáradalmakat nem birják ki.

Belgrád. A kormány sikere a felirati bizottságban igen veszélyeztetve van, a miniszter válság elő jelei is szaporodnak.

Az angol királyné októberben leakar köszönni a trónról. Helyét fia Albert foglalja el.

Don Carlos 12 tisztjét máglyára itélt, s ilyen embert pártol a csalhatatlan pápa?

A czár a napokban tanácsot akar tartani a felett, vajon a török birodalmat fentartsák-e vagy nem?

(—) **Ausztria.** Grácz. A németországi természet vizsgálók gyülése szept. 18-án nyittatott meg Roller tanár által több ezer személy-köztük a kormányzó-jelenlétében.

A királyné balesetéről még eddig körülményesebb tudósitást nem adhatunk. Egy bécsi közlemény után a „P. N.“ ezeket irja: A királyné lovával a parkban emelt gáton akart átugratni, a ló azonban megbotlott s a királyné a ló fején át, mintegy tiz lépésnyire esett le a fübe. Eszméletlenül vitték a kastélyba. Hihetőleg ő felsége is megfogja münkheni utja alkalmából látogatni.

UJDONSÁGOK.

* **Kiss Rezső** a helybeli főreáltanodai jeles képzettségü tanára, mint értesültünk, a nagykállói állami reáltanodához a magyarnyelv és irodalom rendes tanárául neveztetett ki.

* **Szinházunkban** folyó hó 22-én szerdán „Stradella“ czimü operával veendi kezdetét az első bérlet. Ajánljuk e nagyszerü s közönségünk előtt még kevésbé ismert operát a szinházlátogatók figyelmébe.

* **Modern iparlovag.** A mult hét végén Annautczában egy igen előkelő házhoz beállit egy elegansan öltözött uri egyén. A mint a ház urait észre veszi zsebéből egy iratot vesz ki s azt e szavakkal: „Engem gr. B-né küldött, hogy az árvaház javára adni szándékozott pénzt bevegyem“ — átnyujtá. Az urnő, ki az emlitettel barátnői viszonyban áll, nagyon megütközött e mondáson s értésére adta az ipsének, hogy a grófné itthon sincsen. „Oh ezer bocsánat, a nevet tévesztettem el, nem B, hanem K. grófné küldött.“ Az urnőnek azon szavaira, hogy „az sincsen itthon, különben is ily functiokkal a választmányi tagok szoktak megbizatni. Azt felelte elég szemtelenül az illető, hogy őt Sz-né küldte. A soká alkalmatlankodónak a különben is igen jó szivvel megáldott háziur egy forintot adott, mit ez elvéve, a házból sietve elkotródott. Ez esetet azért tettük lapunkban közzé, hogy hasonló ily fajta gazok ellenében közönségünk illő óvszerekkel láttassék el.

* **Nagy hü-hó volt** tegnap reggel Szécheny-utczán. E hü-hó oka egy elszabadult rettenetes állat — egy mezei nyul volt. Volt kergetődzés, kiabálás, mig végre egy ügyes napszámos botjával elütötte.

* **Egészségi** és életmentési Tanácsadó magyar családok számára uj vállalat indul meg f. é. okt. 1-től. Dr. Kelen József fővárosi kerületi orvos szerkesztése alatt. Czélja az egészség fenntartásának s a rögtöni életveszélyek elháritásának eszközeit népszerü modorban terjeszteni s a kuruzsolás és babonás hiedelmek ellen felvilágositó, a tudomány és józan tapasztalás szülte tanácsokkal harczolni. A hozzánk beküldött mutatványszám változatos tartalma következő: Mi a czélunk? A betegségek megelőzéséről. Nedves lakások. Az u. n. házi szerek. Ujszülöttek tetszhalála. Életszabályok. Egy öreg orvos naplójából. Vegyes közlemények. Mozaik. A Tanácsadó előfizetési ára egész évre csak 2 forint; az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba Budapest, gyöntyuk-utcza 7 sz. küldendők. A „Tanácsadó“ munkatársai a legkiválóbb gyakorlati szakemberek lévén, a közönség pártolásától függ, hogy a józan, magyar népszerü orvostan alapkövét a Tanácsadó képezze. — Hogy ily irányu közleményekre mily szükség van, felesleges mondanunk. Ajánljuk olvasóinknak.

* **Kisujutczán** tegnap verekedés volt. Három hős bajnok kisérlette meg erejét. A tüzvérü hősök lelkesedését lehütni megérkeztek a városi konstáblerek s elkisérték a bajnokokat oda, hol bizonyosan le fognak kissé csilapodni.

* **Hetivásárunk** mai napjára ismét bőségesen állittattak fel eladó termények minden fajból. közöttük igen szép uj csös tengerikkel rakott szekerek voltak láthatók, de a melyek épen ugy, mint a másféle termény, csak lenyomott árban adattak el. A termény ára még mindig csökkenést mutat, azonban a malomba és kereskedésbe való válfajok, habár szinte csökkent áron, hamarabb találnak vevőre, mint a gyengébb és kereskedés tárgyát nem képezhető tisztátalan és könnyü buzák és kétszeres félék. Az árak igy állanak. Tisztabuza köblönként sulyosféle 7.00—7.80 kr, könnyebb féle 5.80—6.80 kr, kétszeres 4.50—5.60 kr, rozs 4.80—5 frt, árpa 2.80—90 kr, zab 2.60—80 kr, köles 3.10—29 kr, ó tengeri 3 frt. zsák csös tengeri 80—90 kr, szekér csös tengeri 22—24 zsákkal 20 frt, 18—30 zsákkal 24—26 frt, 35—36 zsákkal 30 frt, zsák kolompér 80 kr.

* **Mikor lesz a szüret?** A csapókertben szept. 29—30-án; a vén, téglás, varga és Széchényikertben okt. 6—7-én; a hatvan, csige, köntös és postakertben okt. 7—8-án a sesta, uj, séta és tóczóskertben okt. 8—9-én. A boldogfalvai kertre határozat még nem hozatott. A homokkertben valószinüleg szeptemb. 29—30-án szürnek.

* **Guttenberg Sámuel** izraelita tanitó tegnap tartotta vizsgáját, mely a jelenvolt hallgatóságot teljesen kielégitette.

* **A Csokonai-szoborra** felhivjuk a szépészeti bizottság figyelmét. Legyen szives megmosatni.

* **A postakert előtti** téglarakás még sem hordattatott szét. Vajon mikor hordják már szét?

(!) **A „Franklin-társulat“** magyar irodalmi intézet Budapesten, ismét kiadásában ujabban megjelent könyveket küldött be szerkesztőségünknek, mely ket olvasóink becses figyelmébe ajánlunk. Még pedig: — A természet könyve. Közérdekü olvasmányok a természettudományok köréből. Bernstein A. német müve után. A XI. és XII-ik füzet. Egy-egy füzet ára füzve 50 kr. A XI. füzet tartalma: Az állatok és növények életéről. II. Az élet köteléke. — A három idegrendszer összefüggése. — Tekintsük meg egy kissé az agyvelőt. — A nagy agyvelő tevékenysége. — Mi dolga van a kis agyvelőnek? — Az alvás. — Elalvás és fölébredés. — Az álmok. — Az ember beszéde. — Természet és a népek jelleme. — A szellem és a bölcsészek. — Az erély stb. A XII. füzet tartalma: Az állatok és növények életéről. III. Az emberek hajlamai. — Hajlam és szellem. — Az ember felelőssége hajlamaiért. — Szellemi hajlamok. — Az erkölcs. — A müvészet. — A vallás. — Test és szellem. — A halál rejtélye. — Mily régi egy uj találmány. — A tüdő a mel kasban. — Mit lélegzünk be stb. Módszeres utmutatás a tizedes törtek tanitásához a métermértékek alapján, és az ezekkel való számolási mód. Irta Kordos Gusztáv. Tanitók, szülők és nevelők számára. Ára füzve 60 kr. A kis nemzeti muzeum 35. és 36-ik kötete. Tartalma: Érintkezés az emberekkel. Irta Báró Knigge Adolf. A tizenötödik javitott kiadás után Nagy István. Ára a két kötetnek füzve 1 frt. E müvecske megjelenését örömmel üdvözöljük, miután a német kiadásból évenként több száz példány kel el hazánkban, s egy előbbi forditás már husz év óta nem kapható. Schwiedland Frigyes. Franczia nyelvtan iskolák és magántanulók számára. Négy folyamban. III. folyam. Ára 80 kr.

* **Megjelent** és szerkesztőségünkhöz beküldetett az „1875-ik évi törvények gyüjteményének“ harmadik füzete. Hivatalos kiadás, ára 50 kr. Kiadja Vodiáner.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Szept. 18. —

Elnök több kérvény bemutatása s annak az illető bizottságokhozi utasitása után következett a válasz felirat tárgyalása.

Irányi Dániel beszéde elején a belügyminiszter mult gyülési beszédére reflectál. — A vámkérdéssel foglalkozva kijelenti, hogy iparunk csak a védvám mellett fejlődhetik. — Végül a Simonyi által beadott javaslatot pártolja.

Missics János kijelenti, hogy azon nagy feladat megoldása, mely a jelen országgyülésre vár, tömörülést kiván. Miletics válaszfeliratát határozottan elkárhoztatja. Miletics erre ismét oly impertinensül válaszol, hogy Ghyczynek őt rendre kellett utasitani.

Ezután Csatár és Csanády beszélnek, mindkettő Simonyi feliratát pártolván.

Az általános vita befejeztetvén Horváth Lajos tartott egy tetszéssel fogadott rövid beszédet.

Simonyi Ernő polémizált a belügyérrel s Móriczczal, beszélt a vámkérdésről, követelte a közös hadsereg leszállitását, mert az önálló független Magyarország inkább meg védheti az országot. Ajánlja javaslata elfogadását.

Felszólalt ezután Tisza Kálmán és rövid beszédet mondott, viszautasitá Miletics azon vádját, hogy ő a király személyét tolta volna előre; kijelenté, hogy a korámány a választások alatt nem gyakorolt semmi pressiót (?); a követelt programmot illetőleg azon beszédre utalt, melylyel e jelen kabinet elnöke a házban debutirozott; végül Simonyi eszméire reflektál a hadsereg számának leszállitását illetőleg.

Ezután a felirati javaslat általánosságban elfogadtatott a részletes tárgyalás alapjául; a részletes tárgyalás vita nélkül folyt le és befejeztetett.

Erre Széll Kálmán p. ü. miniszter felkérte a házat, hogy tartson holnap 11 órakor ülést, hogy ő még a delegátió ülésszakának megnyitása előtt benyujthassa a jövő évi költségvetést. A ház tehát holnap d. e. 11 órakor ülést tart.

Végül a ház 2 óra után áttért a kérvények tárgyalására.

Ülés vége 2 óra 15 percz.

LEGUJABB.

— **Az országgyülés** a delegáczió ülései miatt okt. végeig fog elnapoltatni. —

— **Husztról** értesitenek, hogy e kerületben Verhovaynak igen nagy pártja van. A függetlenségi párt részéről egyedüli jelölt ő.

E szinpadon először.

Debreczeni szinház.

Kedden, 1875. szept. 21-én

adatik:

A sátán leánya.

Vigjáték 4 felvonásban, irta Kneizel, magyar szinre alkalmazta Borsody Petrovits L.

Szerdán, 22-én az első bérlet kezdetéül adatik:

STRADELLA.

Regényes vig opera, 3 felvonásban Flotowtól.

Tisztelettel kéretnek a volt t. bérlő tulajdonosok és előjegyeztetők, hogy helyeik végett bezárólag a mai napig sziveskedjenek rendelkezni, minthogy azontul mások kivánatai elégittetnek ki.

— **Bécsi tőzsde** szept. 20. (Távirati tudósitás.) Ezüst 101.85, cs. arany 5.29½; Napoleonarany 8.92

Szerkesztői nyilt posta.

— Egy jogásznak. Köszönöm. Máskor is nagyon szivesen látom. — S.-Patakra. Nekünk is juthatna valami. — Neki. Akkor okvetlen keresslek. — Budapestre. Hol van hát már az az igért czikk?

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
SZATMÁRI KÁROLY.
Főmunkatárs:
TISZAI DÁNIEL.

Nyilttér.

„Haza“ életbizt. és hitelbank.

Biztositott összeg . .	13.706,799 frt.	87 kr.
Dijtartalék 1874. év végén	1.368,322 „	57 „
Kifizetett összeg halálesetek után . . .	1.346,010 „	68 „
Adott kölcsönök biztositási kötv.-re 1874. év végeig	143,662 „	88 „

Vezérügynökség Debreczenben, főutcza Swetics-ház, mely készséggel szolgál mindennemü felvilágositással és biztositási programmokkal.

Szakavatott felügyelők alkalmaztatnak.

304 2—4

Guszman Róbertnél

mintegy **400 cseber** alá való jó **vasas hordó** és egy nagy **kávédaráló** eladó.

306 1—2

HIRDETÉSEK.

Táncztanitási hirdetés.

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemü közönséget, hogy a fővárosból megérkezve tánczleczkéimet az összes helybeli leánynevelő intézetekben folyó hó 22-kével kezdem meg. A helyes testtartás, járás, salonias viselet, kecses mozdulatok és bókok tanitására különös sulyt fektetve a leghelyesebb módszerrel dicsekedhetem, miről legvilágosabb bizonyságot nyujt azon kedvező fogadtatás, melyben ugy az ország legtekintélyesebb vidéki városaiban, mint magában a fővárosban a legelső rangu családok részesitettek.

Ezuttal szükségesnek vélem a felnőtt ifjuság figyelmét is fölhivni, kiket a f. évi tánczlanitási idényben eddigi szokásomtól eltérőleg szintén elfogadok tanitványaimul s kik számára külön két havi tánczlanitási tanfolyamot nyitok, különösen azon okból, hogy a „Stirene á la cour“ nevü, külföldön rövid idő alatt a legáltalánosabban divatba jött uj salon tánczot, mely e városban talán még egészen ismeretlen, velök begyakoroltathassam.

Szükségesnek tartom egyuttal tudatni azt is, — hogy a szüreti 2—3 napi kimaradás miatt semmi hátrány sem lesz.

Müller Lajos,
tánczlanitó.

Beiratások szivességből elfogadtatnak Hofmann Sz. ur zenemü kereskedésében.

305 1—3

Hirdetés.

Egy gyakornok vétetik fel egy termény- és bizományi üzletben. Értekezhetni ez iránt Bechert Manó urnál, — iroda Széchenyiutcza Eisenberger ház.

302 2—3

Árjegyzék
STERN FÜLÖP és TÁRSA
szabadalmazott liquer- és rum-gyárából
M.-Sziget, Nagyvárad és Debreczen.

Kömény liquer	1 üveg	12 kr	Belföldi rum	1 itcze	22 kr
„ „	1 itcze	20 kr	„ „	1 akó 16 ft	
Anis „	1 üveg	12 kr	Szilva szesz	1 üveg	16½ kr
„ „	1 itcze	20 kr	„ „	1 itcze	26 kr
Rostopcsin liquer	1 üveg	16½ kr	„ „	1 akó 20 ft	
„ „	1 itcze	26 kr	Magyar keserü liqueur	1 üveg	16½ kr
„ „	1 akó 20 ft			1 itcze	26 kr
Rum Jamaikai	1 üveg	18 kr	„ „ „	1 akó 20 ft	
„ „	1 itcze	28 kr	Angol keserü liqueur	1 üveg	16½ kr
Belföldi rum	1 üveg	14 kr	„ „ „	1 itcze	26 kr

Vidéki rendelmények vasuton utánvétel mellett a legpontosabban eszközöltetnek.

292 3—3 **Csomagolás bérmentve.**

Titkos betegségek
és
bőrbajok

gyógyittatnak **RICORD** párizsi egyetemi tanár egyedül biztos gyógymódja szerint,

FOGAK

és azoknak tövei fájdalom nélkül kihuzatnak.

Dr. Weisz Gyula.
gy. orvos által.

Lakik: Miklósntcza Mózes Lajos-féle ház 2079. sz.

281 12—36

Debreczen, nyomatott a részvény-társ. könyvnyomdájában. 1875.